

Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. — fl. Fél évre 4 kor. — fl. Negyed évre 2 kor. — fl. Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.	Megjelenik minden Kedden.	Hirdetési díjak: Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközosoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér- sékelt díjak egyzsége szerint.
--	---	---

V. évfolyam. Szászsebes, 1901. Augusztus 13. 46. szám

Ki való erdőőrnek?

Az a kérdés, hogy ki való erdőőrnek, bár talán más czimen, ismételten meg volt vitatva lapunk hasábjain s midőn soraimat írom, nem szándékom az eddigi vélemények kritizálása, hanem inkább csak a mostani állapotokra akarok rámutatni.

A Magyar Erdész czimű szaklap egyik legutóbbi számában igen találóan úgy jellemzi a helyzetet, hogy ma már mindenféle branzsbéli lehet erdőőr: suszter, snajder, tislér, fináncz, kopott diák, kocsis, béres stb. Bizon szomorú valóság ez, melyet letagadni nem lehet, de annál nagyobb jogosultsággal bír annak a kérdésnek a felvetése, hogy ki a hibás ezeknek az állapotoknak előidézésében?

Azt az ilyen mindenféle branzsból átvedlett erdőőrt hibáztatni semmiesetre sem lehet, mert hiszen ő akkor, midőn erre az állásra vetette magát, csak azt tette, a mit a létfenntartás ösztöne parancsol: kereste a maga megélhetését s ha azt az egyik téren meg nem találta, másfelé irányította a figyelmét, mert utóvégre is élni csak kell valahogy, ő tehát csak az önmaga vagy esetleg a családja iránti kötelességét teljesítette akkor, midőn a megnyert erdőőri állást elfogadta és csak dicséretére válik, ha ezen az új pályáján minden igyekezetét állása helyes betöltésének s kötelessége pontos teljesítésének szenteli.

Egészen más beszámítás alá esik az a szolgáltatadó kinek módjában lenne minden tekintetben alkalmas, jól képzett erdőőrt alkalmazni s mégis ilyennek kocsisát, béresét vagy a protekció más kegyeltjét teszi meg, mi különben leggyakoribb eset a magán uradalmaknál, hol ez talán a hűséges szolgálat jutalmául mintegy előléptetés számba megy, de azért nem ritkaság a kinostárnál sem, hol szinte akadnak olyan erdőőrök, kik vagy a főnöknél vagy egyes gondnoknál alárendelt szolgálatot teljesítettek, vagy a hivatali helyiségeket söpörték, postát, szivart hordtak s így töltötték be a törvényt szabta gyakorlati időt, melynek leteltével a vonatkozó bizonyítvánnyal a zsebükben létették — úgy, a hogy — az erdőőri szakvizsgát. Azzal, hogy az ilyen emberek betölthetik-e állásukhoz méltóan helyüket a társadalomban, vajjon ki törödnék nálunk? Hiszen sok helyütt még most is az a legfőbb kíváncsi, hogy az erdőőr teljesen alárendelt, alázatos szolga legyen s benne a legfőbb erény az, hogy jól tudjon lovat, czipőt pucolni, elemózsiát, vadat czepegni.

A hibát ezek szerint mindig a szolgáltatadóban és nem az azt keresőben kell keresnünk, mert ha nem lesz olyan, a ki nem közénk való elemeket alkalmazza akkor azok rövid idő alatt maguktól kimaradnak s testületünk megmarad az ő tisztaságában olyannak a milyennek lennie kell.

Véleményem szerint még az is nagy hátrány hogy az erdőőri szakvizsgát a hazákban divó

bármely nyelven le lehet tenni, mert bizony gyakran tapasztalhatni, hogy a nem magyar nyelven vizsgázók könnyebben átjutnak a vizsgán, a minnek oka abban is kereshető, hogy a vizsgáló bizottság maga nem bírja jól azt a nyelvet s így a kérdések — kivált a kissé nehezebbek — fejtegetésébe nem igen mer bocsátkozni. Nálunk a magát műveltnek tartatni akaró embertől megkivánják például azt, hogy németül tudjon, de vajmi kevésnek jut eszébe ugyanezt a közszolgálatban állóktól a hivatalos magyar nyelvre nézve tenni.

Panaszkodunk azon, hogy az erdészeti vagy vadászati altiszteknek nincsen meg az a tekintélye, nem részesülnek olyan bánásmódban, mint a melyet állásuk után méltán várhatnának, sőt megkivánhatnának. De hát az előadottak után csodálkozhatunk-e ezen s vajjon nem kifolyása ez az előbb vázolt szomorú viszonyoknak? Hiszen tudnivaló, hogy a buzakreskedőknek is első sorban a konkolyon akad meg a szeme s ennek jelenléte szerint taksálja az áru értékét s a száraz fa mellett bizony a nyers is megég. Így szenved és türi az erdészeti és vadászati altisztek egyik része a másik miatt a lenézést, semmibe sem vevést.

Lapunk s annak egyes kiválóbb hivei már évek óta hangoztatják az egyesülést, összetartást, közös erő kifejtését szép és nemes czélok kivívásához s az eredmény még mindig elmarad a legszerényebb kívánalmak mögött is. Vajjon ennek az okát nem szinte ezekben

a viszonyokban kell keresnünk? Az egyik és talán a túlnyomóan nagyobb rész nem törődik semmivel; örül, hogy álláshoz, kenyérhez jutott; látja, hogy szolgálatadójának ő úgy is jó, mint a milyen most, minek igyekezzék hát akár tudás dolgában, akár más irányban tovább fejlődni? A másik rész közömbösen félvállról nézi a küzdelmet s azt mondja, hogy ha a kitűzött czélok el lesznek érve, akkor majd ő is csatlakozik, de küzdeni azokért minek, ha megteszik helyette mások?

A Magyar Erdész ismételten tárgyalta egy erdészeti középiskola felállításának a szükségességét abból a czélból, hogy itt részben a kisebb erdőbirtokok részére, melyek akadémiát végzett erdész tartását meg nem bírják, részben pedig a folyó irodai munkák végzésére megfelelő szakerők képeztesse.

Az eszme szép és mindenesetre figyelemre méltó, de szerintem ez teljesen fölösleges lenne, ha az erdőőrök kvalifikációja megfelelően emeltetnék, mert hiszen egy megfelelő műveltségű erdőőr a közönségesebb irodai munkát mindig el tudja végezni, az ilyen kisebb erdőbirtokokat pedig kezelési szempontból valamely szomszédos erdészre is lehetne bízni.

Magam is ismerek az alföldön egy erdőt, mely ugyan nem valami nagy területet foglal el, de azért meglehetősen nagy s egy magyar mágnásnak, gróf K.-nak a tulajdona; ennél az erdőnél egy „főerdész“ van alkalmazva, ki hajdanában bérese volt a földesúrnak, majd

TÁRCZA.

A milliomos hálája.

Amerikai történet.

Egy nagy iparvállalat elnöke Ohióban — többszörös milliomos, — résztvett egy banketten amelyet a jelenvoltak számos, igazán érdekes felszólalással fűszereztek. A hallottakon felbuzdulva, az iparvállalat elnöke is felállt és azzal fordult az asztaltársaihoz, hogy saját élettörténetéből vett példával fogja nekik bebizonyítani azt a tételt, hogy gyakran a vélt szerencsétlenség alapítja meg az emberek szerencséjét.

— Pályámat azzal kezdtem, — így szólt, — hogy télvíz idején a szó szoros értelmében kirúgtak egy éjjeli vonatról a hóba, mert nem volt pénzem, hogy jegyet váltsak.

A jelenlevők, amerikai létükre, megszokták a

sorsnak ilyenforma, esélyeit, de mégis nevetniök kellett, amikor elképzelték, hogy ezt a nagytekintélyű és dugdagdag polgártársukat hogyan lökték le szegény ördög módjára a vasutról mert nem birt fizetni. Közelebb huzódtak tehát hozzá, hogy övallomásainak minden szavát megérttsék. Az iparvállalati elnök pedig folytatta elbeszélését:

— Az elmúlt század nyolcvanas éveiben, a legnagyobb üzleti pangás idején történt. Noha alaposan tanultam valamit, sőt ügyes mechanikusnak tartottak, még sem birtam semmiféle foglalkozást kapni, ámbár a legközönségesebb kézi munkára is vállalkoztam volna már. Mintha összeesküdött volna ellenem minden. Ide-oda való bolyongásomban Ohio állam déli részébe jutottam, itt azonban pénzem már teljesen elfogyott, úgy, hogy nem birtam magamon segíteni és közel áltam a kétségbeeséshez. Ekkor valahol meghallottam, hogy Daytonban szakmába vágó munkám akadhatna.

Legforróbb vágyom volt tehát, hogy Daytonba juthassak. De hogyan utazzam oda mikor egy cent

juhász lett s ezeken a lépcsőfokokon kapaszkodott föl a főerdési polczra. Ennek a „főerdész” úrnak három erdőőr van alárendelve. Vajjon miért nem szólal fel az egész erdészeti tisztikar az ilyen czimbitorlás ellen.

Sokan azt mondják, hogy némely erdőörnek nagyobb a fizetése, mint a nagyobb előképzettségű tanítónak, de én csak azt mondom, hogy szívesbben lennék 800 koronával tanító, mint 1000 korona fizetéssel erdőőr, mert míg az köztisztletnek örvend, tisztviselő számba megy, addig az erdőört fáradságos szolgálatában mindig veszély fenyegeti, lenézik, ócsárolják, kerülőnek, csősznek csúfolják.

Mindezek a fonák állapotok azonnal megszűnnének, ha csak olyanok vétetnének fel erdőörökül, a kik valóban arra valók.

Roskó Pál
uradalmi erdővéd.

A szarvasgomba.

(folytatás).

Igen fontos, hogy az elvetendő gomba sohase kerüljön mélyen, hanem csak a mészködarábokkal kevert humusz felső rétegébe, a hol a fának finomabb gyökerei vannak. Az elvetett gombát korhadó erdei törmelékkel fedjük be. Igen vastag fatörzsek mellé ne tegyünk gombát. Egy négyzetméter területre elegendő egy gomba. A hol a talaj erősen át van hatva más gombák micéliumával, oda nem célszerű trífát vetni. Közép- Németországban legjobb október első

felében vetni, azonban novemberben, sőt májusban is lehet még mindig a siker reményével.

Vetésre csakis egészséges, teljesen érett, vagyis röviddel az ellágyulás előtt álló, friss gombát használunk, melyet egészben, vagy 1—2 mm. vastag szeletekre vagdalva, frissen tesszünk a földbe. Lehet a föld-szeletelt gombát óvatosan szárítva, hosszabb időre el is tenni s csak azután használni. Éretlen gombát hiába vetünk.

Hogy a termést ellenőrizhessük, de meg a szüret miatt is, célszerű jelző fácskát tűzni az elvetett trífá mellé. A pálczikára nikkelezett vaspléhtábla ajánlható, melyre kitörülhetetlen tintával a gomba fajtát, a vetés idejét, vagy módját lehet följegyezni. Az október első felében vetett gombát legcélszerűbben a következő év áprilisában ellenőrizhetjük. Ekkor a gomba még csak dohánymagnagyságú, fehér portömegecske, s így megtalálása nem csekély fáradsággal jár. Ha ellenőrzéssel meggyőződünk, hogy a tenyésztés sikerült, az erdőt célszerű dróttal körülvenni.

Olyan erdőben, a hol disznók járnak, hiába próbálunk tenyésztetni.

A tenyésztett szarvasgomba fölkeresésére nem kell kutya, vagy disznó; elég a rövidnyelű kapácska, mert a trífá rendszeren a humusz felső rétegeiben van a táblácskával jelzett terület környékén, s így könnyen megtalálható. Ha óvatosan eltávolítjuk a törmelék-takarót s vigyázva lazítjuk a földet, biztosítjuk a jövő évi termést. Nem észszerű, ha a vetéstől számított 4—5 év előtt kezdünk az első szedéshez, mert a föld csak ekkor válik trífában gazdaggá. A szüretelés ideje a késő ősz; de enyhe télen még márciusban is lehet trífát találni. Természetes, hogy csak egyszer kell gombát vetni, a mely későbbi években a földben maradó termésből képződik.

Krombholtz, Corda, Dr. Hesse kiváló mikológusok a *Choiromyces meandriformis* Vitt. nevű,

sincs a zsebemben? Titokban fellopódoztam egy éjjeli vonatra (kegyetlen hideg este volt) és szerencsémre nem is vettek észre a vonat elindulásáig. Bátorságom nőtt; biztosan reméltem, hogy sikerülni fog a kalauzt reábirnom, hogy magával vigyen mint ingyen utast.

Ki is fejtettem minden ékesszólásomat; még a kő is meglágyult volna szavaimra. De a kalauzt, aki a menetjegy felmutatását kívánta tőlem, nem birtam meglágyítani. Amikor pedig kijelentettem, hogy semmi pénzem sincs, — éppen egy feltételes megállóhelyhez értünk, megállította a vonatot, azután ealléron fogott, a kocsik ajtajaig vezetett és egy jól irányzott rugással kilődított az ajtón. Egy órákásra repültem és kétségbeesetten töltöttem az éjszakát egy üres árufészerben. Utolsó reményem is megsemmisült tehát.

Másnap azonban fordult a kocka. A kis város, ahol oly gyöngédtelenül szállítottak le a vonatról, meglehetősen széles patak mentén feküdt, amelyen át nem régen építettek új vashidat. Ennek a réám nézve oly emlékezetes napnak a reggeli óráiban valamely

véletlen folytán meglazult a hidnak egyik íve és az egész alkotmányt az a veszély fenyegette, hogy összeomlik, mielőtt szakértő segítség érkezik a vasöntőből, amely az egész tákolmányt készítette.

Ebben a válságos pillanatban érkeztem én céltalan bolyongásom közben a veszélyeztetett hidhoz. Felébredt minden erélyem. Ami technikai ismeretem volt, az mintegy hasznos utmutatásokkal bocsátotta magát rendelkezésemre. Felajánlottam szolgálatomat a tanácstalan és teljesen megzavarodott városatyáknak. Öntudatos fellépésem nyilván bizalmat keltett bennük: elfogadták ajánlatomat, én pedig lázas buzgalommal fogtam a munkához. Fatuskókból és gerendákból sebteben összerótt állvánnyal megtámasztottam az ingadozó hidat és ezzel kerek huszezer dollárt mentettem meg az építő vállalatnak.

A leginkább érdekelt körök természetesen hálasak voltak „körültekintő és erélyes közbelépésemért”, valamint „kiváló tudományos ismereteimért és szak-képzettségemért” miként az elismerő levelükben ki-

föld alatt termő gombát ize s illata miatt a franczia szarvasgombával nemcsak egyenlő rangúnak tartják, hanem föléje is helyezik. Ez a sárgás, kopasz, repedésszerű, hoporjas külsejű, krumplihoz hasonló gomba dió-, egész ökölnagyságú, sőt néha gyermekfej nagyságra is megnő. Belseje fiatal korában fehér, később halvány sárgás, barnás erekkel. Nálunk sok helyen terem. Árva-megyében kaptam Podvilk mellől s pásztorokkal szedtettem Jablonkán. Találtam Anina mellett (Krassó-Szőrény) bükkerdőben, Stubnyán sokfelé szedtem fenyvesben. Gyakori lehet Kaproncza és Szklenó vidékén, mert odavaló asszonyoktól többször vettem Kőrmöczbányán a piacon. Hazslinszky később idézendő dolgozatában említi a következő helyekről: Eperjes-, Balázsvágás-, Kamenitz-, Szepes-Olaszról. Dr. Istvánffi munkájában* említi Kolozsvárról, Zalathnáról, Turzovka határából (Trencsén), Nyitra-megyéből (Nemes-Perki, Bodoki, Puszta-Lenyi és Paczolai tölgyerdők), Csik és Gyergyó havasokról, a Székelyföldről.

Greschik Viktor „A Magas Tátra szarvasgombái”-ban elterjedése főhelyéül említi a lénesfalvi, dományi, nádasi, ménhárdi erdei fenyveseket és Zdjárt. Ezt a gombát ott július közepétől augusztus végéig gyűjtik s ha a nyár kedvező, nedves-meleg volt, mintegy 10 q., kedvezőtlen száraz időjárásban 4—6 q-ra tehető a zsákmány. A közel fekvő városokban és nyári üdülőhelyeken kilogrammonként 80—120 fillérjével, szeletenként zsinorra fűzve és szárítva 2 koronaért adják el. Greschik idézett munkájában erre a gombára vonatkozólag még a következő érdekes dolgokat írja: „A szarvasgomba keresésével leginkább az említett helységek pásztorai és favagói foglalkoznak és azt különös módon teszik. Mohhal és gyér fűvel benőtt erdőterületeken mezitláb, bottal kezökben, csoszogva

*A magyar ehető és mérges gombák könyve. Budapest. 1999.

járnak ide s tova és csupasz talpuk alatt csakhamar megérzik a szarvasgombát, botjokkal kikaparják és a rajta levő földtől és gyökérszálaktól megtisztítják. Régi hagyományos meggyőződésüket követve, mintegy a jövőbeli szarvasgomba-termésre gondolva, a gyűjtők a letépett gyökérszálakat a régi helyre, a honnan a gombát kiemelték, visszateszik és óvatosan betakarják mohhal, hogy a jövő esztendőben újonnan nőtt szarvasgombát találjanak. Más gombakeresők a vaddisznók feltúrta mohpázsitot szorgalmasan átkutatják, hogy egy pár, még észre nem vett gombát találjanak. De a szarvasgombát nemcsak a vaddisznó keresgéli szívesen, miközben az erdészek boszúságára az ültetvényeket jókora területen feltúrja, hanem nagy igyekezettel teszi ezt a mókus is.”

Ezt a gombát Oroszországban azelőtt medvével keresték, most kutyával szedik.

A szarvasgomba kapcsán még egy, igen jóízű földalatti gombáról óhajtok megemlékezni. Ez a Melanogaster, melynek húsos, krumpliformájú, vagy gömbölyded terméste kivül világos sötétbarna, sötétebb szálakkal, belül kékes-fekete, fehér vagy sárgás erekkel márványozott. Az angolok egyik fajtát „Red Truffle”-nek hívják s többre becsülik a közönséges trüfflénál. Hazánkban két fajtát találtam június, július, augusztus és szeptember hónapban, de a fő termő idő a két első hónap. Ástam tölgyerdőben, fenyvesben és bükkerdőben. Krassó-Szőrényben gyakori az özkaparásokban is 1—2 olyan példány, melyet az állat ott feledett.

A nálunk eddig ismeretes fajok és termőhelyek a következők:

Melanogaster variegatus Tul, Homokos tölgyben, Kecskemét mellett Helveczián, Felső-Nyáregyházánál a monori erdőben, fenyvesben Cselniknél és Stájerlak mellett a Cark felé, meg a faraktár mögött és a nyaralók fölött. Gyűjtötte Kmet A. plébános Prencsfalu mellett (Hontmegye) s Schulzer Vinkovec

fejezték. A dicsérettel elhalmozott szegény ördög az örömtől repeső szívvél fogadta el a neki felajánlott mérnöki állást a vállalatnál, amely ezzel akarta halálát kifejezni.

Ettől az időtől fogva fokról-fokra emelkedtem; egyik sikerem a másikat érte. És most gondolják meg, uraim, hogy ez a szerencsés fordulat éppen abban a pillanatban állott be, amikor látszólag vége volt reám nézve minden reménynek. Ha a vasuti kalauz, akit oly erősen ostromoltam könyörgésemmel, hajlott volna szavamra és magával vitt volna Daytonba, ahelyett, hogy utközben kirugott a kocsiból, akkor elmulasztottam volna életemnek kedvező esélyét és ma talán követ töredelnék az út szélén. Az az ember, akit akkor a pokol fenekére kívántam, igazán szerencsémnek a megalapítója. Szeretnék vele még egyszer találkozni az életben.

* * *

A milliomos elbeszélése élének benyomást tett a jelenvoltakra és amerikai szokás szerint bejárta az

összes hírlapokat. Ilyen hírlap-példánnyal a kezében nemsokára egy vasuti kalauz állított be a főnökhöz és izgatottan így szólt:

— Én vagyok az az ember, aki annak idején azt a mechanikust lelöktem a vonatról. Néhány napra szabadságot kérek, hogy bemutakozhassam nála, mint „szerencséjének a megalapítója”. Alkalmat akarnék neki adni, hogy irántam való háláját leróhassa.

A főnök elmondatta magának az eset idejét és részleteit, azután megadta a kalauznak a kért szabadság-időt, emberünk pedig felcsigázott várakozással utazott Ohio-ba. Otthon is találta azt, akit keresett és szépen kicirkalmazott beszédben előadta neki történetét.

Még be sem végezte, amikor a milliomos felugrott a helyéről és elégedett mosollyal az arcán mind a két kezét nyújtotta neki.

— Rendkívül örülök, — így kiáltott fel — rendkívül örülök! Már évek óta vágyódtam erre a találkozásra.

— Magam is úgy vagyok vele — felelte a kalauz, akinek az egész arca sugárzott.

vidéken a Vidor erdőben (Dr. Haynald herbariuma).

Melanogaster ambignus Tul. Stájerlak mellett őzkaparásokban, Ó-Bánya mellett a Bakonyban bükk-erdőben, Brassónál a Rakodó völgyben s a Kl. Hagenstein alatt. Kmet A. találta Prencsfalu mellett.

A múlt évben hosszabb időt töltöttem Vág-Új-helyen, hogy a vidék gombáit gyűjthessem s így alkalmam nyílt az ott divó szarvasgombakeresést is végig nézni. Szeptember 21-ikén Morva-Lieszkó fölött a morva határtól mintegy 200 lépésnyire eső korcsmában megháltam s másnap reggel egy szarvasgombakeresővel, Podolán István-nal kimentem a Javorinára. Előző este egy másik triflakeresővel beszéltük meg a kirándulást; ámde ez reggel lemondott s így hamarosan másikat fogtam. Ez is nehezen egyezett bele, himelhámolt, mert ezek az emberek féltik keresetüket s csak nehezen birhatók rá hogy megmutassák helyeiket s a keresés módját.

A tót szarvasgombaszedő (trifi jäger) fölszerelése könnyű, kapaszerű eszköz (moticka), vállán bőrtarisznya s kísérője a kereső kutya, Emberem kutyáját eleinte rossz, toldott-foldott zsinegen vezette; mihelyt azonban a réteken áthaladtunk s a jó helyekhez érkeztünk, szabadon bucsátotta és „szem“ (ide!) szóval, meg taglejtéssel biztatta keresésre. A kutya pár lépésre elfut, szaglászva keres s ha triflára akad, kikaparja s fogai közt elhossa. Gazdája erre a zsebében levő kenyérből egy nagyobb morzsát letör s kárpótlásul a kutyának adja. A kutya nem szedi ki az összes triflát, csakis egyet s ekkor gazdája azon a helyen utána keres a

kapával, vagy segít az ebnek. A szarvasgomba rendszeren csak csekély mélységben, 1—2 cm-re rejtőzik a föld színe alatt, néha épen a levéltakaró alatt fekszik, de láttam 15 cm mélyről is felásni.

A triflakereső kapája inkább a fokoshoz hasonlítható, csak hogy éle nem függőlegesen lefelé, hanem vízszintesen áll. A nyél befogadására szolgáló nyílás 2.8 cm átmérőjű, a tok 3.5 cm magas. A kapa teste 11.5 cm. hosszú, elül 3 cm. széles, hátul 1.6 cm. keskeny. Olyan hosszú nyele van, hogy az ember kényelmesebb botnak hordhatja.

Emberemnek egyszerű, tarka házi kutyája volt. Itt általában ilyent használnak. Mint mondják, a kutya már hat hónapos korában használható, de legjobb az egy éves. Mihely nem szopik s kemény ételhez szokott, apportérozni tanítják triflával. Hogy a gombát meg ne egye, a gombát ruhába kötik. Később a föld alá is elrejtik s a kutyát így szoktatják kereséshez. Ezen a vidéken jól kereső kutyáért már 200 koronát is fizettek.

A kutya meleg időben nehezebben érzi meg a gombát, mint hűvösben. Emberem kutyája ebéd után már egyet sem tudott találni.

Nemcsak a Tubor aesticum-ot, hanem a T. excavatum-ot is megérzi a kutya és kikaparja. Ezt azonban el nem adhatják, hanem mit „sokok“-ot* eldobják. Néha mégis belekeveredik egy-kettő a kereskedőhöz is; sőt láttam tintával megfestett T. excavatum-ot is, melyet az élelmes paraszt kevert a T. aestivum közé.

A talaj, hol a szarvasgombát szedik, mészköves. Javorinán legtöbb van 25—30 éves bükkfa sarj erdőben és erdőszéleken. Sőt emberem olyan hegyen is szedett triflát, hol egyáltalán nem hittem volna: csupa apró bokrok főttek a hegyet, többnyire mogyoró-, helyenként bükk-, boróka-, som-, rózsabokrokkal oly sűrűn, hogy sokszor csak hason csuszhattunk.

(Vége következik.)

A milliomos pedig vidáman dörzsölte a kezét és folytatta:

— Ön persze csak eszköz volt a gondviselés kezében, amelynek többféle módon iparkodtam hálámat kifejezni. Ellenben a kirugás kizárólag önnek a személyes érdeme volt, a humoros diszítés egy neme, amely nélkül szinte nagyon is tragikus színezete lett volna annak a tettetnek, hogy egy kiéhezett, hiányosan öltözött szegény ördögöt kidobott a zord téli éjszakába. Ugy emlékszem — tette hozzá kissé elgondolkozva, — hogy ön akkor jóval erősebb és sulyosabb volt?

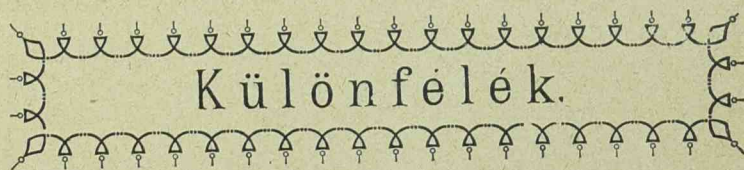
— Ugy van, — felelte a másik. Azóta nagyon megfogtam.

— Velem éppen ellenkezőleg áll a dolog — folytatta a milliomos. Erőm akkor nagyon fogytán volt, de azóta feltűnően összeszedtem magamat. E szerint sulybeli viszonyaink is igazságos kiegyenlítést nyertek. Akkor tehát rajta!

Ezzel hirtelen galléron ragadta a meglepett kalauzt, villámgyorsan megforgatta levegőben és lelökte a lépcsőn. Emellett még jól irányzott rugással is elősegítette repülését, úgy, hogy a „szerencsésének a megalapítója“ az utcáig gurult.

— Ez volt tehát a milliomos hálája, — mondotta fogcsikorgatva a kalauz. Hiába, a milliomoknak nincs szívük a szegény emberekhez!

(A „Hazánk után“.)

Erdőőrök alkalmazása érdekében. Agörgényszti-imrei m. kir. erdőőri szakiskola második évfolyamát a folyó évi szeptember havával 30 tanuló fogja végezni, akik az erdőőri szolgálat emléleti és gyakorlati ismereteit elsajátítván, képesítve lesznek arra, hogy egyéb törvényes kellékeik mellett $\frac{3}{4}$ -ed évi gyakorlati szolgálat beigazolásával s a törvényben előírt erdőőri szakvizsga letétele után erdőőri szolgálatot teljesíthessenek. A tanulók nagyrésze még eddig alkalmazás nélkül nézve a tanfolyam befejezése elé, erről az érdekelt erdőbirtokosokat, akik ilyen egyéneket óhajtanak alkalmazni, oly ajánlattal értesíti a nevezett szakiskola igazgatósága, hogy kellő tájékozás céljából hozzáintézett megkeresésekre készséggel nyújt mindennemű felvilágosítást.

Egghetetlen fa Londonban egy gyárat állítottak fel, melyben a fákat egy amerikai találmány után úgy preparálják, hogy azok a legnagyobb tűzben sem szenelednek meg. Az eljárás most még kissé nehézke és

költséges, de valószínű, hogy azon idővel kedvező módosítást végezhetnek. Első sorban a fának természetes nedveit távolítják el s azt olyan természetű folyadékkal pótolják, mely nemcsak tűzbiztossá teszi a fát, hanem későbbi rothadás ellen is megvédi. A fák óriási hengerekbe vagy csövekbe tételnek, melyeknek legnagyobbja mintegy 30 méter hosszú és körülbelül 2 méter átmérőjű. Az edények légmentesen elzártnak s míg belőlük a levegő kiszivattyúztatik, addig a belsőben lévő faanyag magas hőfokra lesz felmelegítve, mindaddig, míg a fának nedvtartalma lehetőleg egészen elpárolog. Ez a különféle fafajoknál különböző időben éretik el. Most már az edény belsejébe annyi olyan folyadékot bocsátanak, mely a fát tűzbiztossá teszi, amennyi csak elfér s azt vízműtani nyomással a fa testébe préselik, amire olyan erő szükséges, mely egy négyzethüvelykre 150 font nyomásnak felel meg. Hogyha a fák ily módon telítve lettek, a hengerekből kivételnek s száraz helyre vitének, ahol mesterséges úton készített forró, száraz légáramlatnak vannak kitéve, míg a fából kiömlő gázok bizonyos készületek segítségével összegűjtetnek és süritve lesznek. Ebben a helyiségben a fák egy hónap alatt teljesen kiszáradnak s amint állítják, legnagyobb tűzben sem égnék el és mindjárt használatba vehetők.

Egy négyemeletes palota: kétszázötven forint. Ézelett négy-öt esztendővel valóságos építkezési düh dühöngött Budapesten. Nem azért, mihha a tőkések már nem tudták volna, hogy hova tegyék a pénzüket, hanem mert a bankokban sok szép pénz gyűlt össze s azt azután adták boldognak-boldogtalannak, aki építeni akart. Aki valahogy telekre tett szert annak már nem kellett tovább aggodalmaskodni a háza miatt. Fölépítette a bank. Ilyenfórmán esett meg aztán az, hogy egész csomó ház épült Budapesten, amelyre több terhet halmoztak föl, mint a mennyit megbírtak a gyöngye falak s a ház összeroskadt és maga alá temette a tulajdonost is, no meg néha a bankot is, meg egy csomó mesterembert is csak egy csomó zúzódás árán lehetett kimenteni a romok alól. Egy ilyen ház változtatott ma tulajdonost és pedig olyan nevetséges módon, ami szörnyen szomorú. Licitációt kért rá a főváros hatezerhatszáz korona átírási díjért. Ma volt a licitáció s összeült a bizottság s mondtak is valami kikiálrási árat, de az árverezők közül hozzá se szólott ehhez senki. Azután lejjebb és lejjebb licitáltak s végül eladták a házat összes terheivel egyetemben ötszáz koronaért. A boldog tulajdonost pedig holnap megrohanják a bankok s holnapután esetleg újra másé lesz a Vörösmarty-utcai ötszáz koronás négyemeletes palota.

Különös keresetforrás. Furcsa történetet beszél el a Moniteur du Calvados „egy blonvillei ember”-ről, aki borzalmas módon akar hasznót huzni az utomobil rohamos haladásából.

„Automobil-veztők, írja a lap — óvakodjatok egy blonvillei embertől, mert van okotok tőle félni! Blonvilleben ugyanis az a hír van elterjedve, hogy a gazdag párisiak az utomobiljuk által okozott szerencsétlenségekért óriási kártérítési összegeket fizetnek. Egy nő, akit az utomobil csak könnyebben sebesített meg, 5000 frankot kapott fájdalomdíj gyanánt. Épp így egy elgázolt gyermekért a szomorkodó szülőknek 10 000 frankot fizettek. Nos tehát, a blonvillei embernek is volt egy kis fiacskája, csak hogy még nem volt elgázolva. A derék férfiúnak ekkor eredeti gondolat jutott eszébe. Egy idő óta valahányszor csak meghallja az utomobil robogását egy utszéli bokorba rejtőzik, ahonnan a kellő pillanatban a kocsi elé taszítja gyermekét. Így azután valóságos réme lesz az utomobil-vezetőknek. Szerencsére eddigelé nem sikerült neki gyermekét összezuzatnia.

Dinamitos halászás. A háromszékmegyei Nyénben valamiképpen dinamithoz jutott két csángó. A dinamithoz különös ötletük támadt. Elmentek a Tatrány partjára s onnan a vízbe vetették a töltényeket. A ötlet bevált, kisebb-nagyobb halak százával heverték a víz színén. A legtöbb hal a víz sekélyebb részébe jutott, de egy hal a legnagyobb — örvénybe került. Az egyik dinamitos halásznak, Erzse Györgynek pedig éppen ez a szép hal tetszett. Azt mondta:

— Érte ugrom.

A cimborája lebeszélte:

— Baj lesz.

Nem hallgatott rá s bátran belevetette magát a vízbe. Mikor már éppen csak ki kellett volna nyújtani a karját a halért az örvény elragadta. S aztán elmerült a nyolcz méteres mély vízben. És fel se jött többé. A cimborája mikor már látta, hogy hiába várja, haza sietett s hirt adott a szomorú halálról. A szegény csángót másnap fogták ki nagy keresés után.

A jó tojástyuk imertetőjelei. Hogy nem minden tyuk egyuttal szorgalmas tojó is, ezt bizonyítani fölösleges dolog volna. Általában a sárgalábuakat a legrosszabb tojóknak tartják és nem is minden ok nélkül, habár van azért akárhány más lábszínű, amely mégis rossz tojó. Gyakorlati, tapasztalt tyuktenyésztők a következő jelekre fektetnek főszlyt. A szorgalmas tojástyuknak a feje kicsiny, szemei tiszták, nyaka karcsu, a mell teljes, a keresztcsont egyenes, a test tojásdad s a lábak magasak, szürke vagy zöldesszínűek.

Fenevad a kaszányában. Boroszlóból íják: A boroszlói 11. hadosztály katonai bírósága kilencz honapi börtönre ítélte Tourbier Károly altisztet, aki egy alárendeljtével kegyetlenül bánt. A vizsgálat kiderítette, hogy a szegény katona több mint kétszáz pofont kapott az altisztől, akit azonkívül többször oldalfegyverével ütlegelt. Junius 5-én az altiszt valami csekélység miatt ismét nem volt megelégedve a katonával. Másnap a fegyvertisztításnál így szolt hozzá:

— Neked még van tegnapi számlád. Hajolj le.

Azután kutya korbáccsal tízszer végig vert a szerencsétlen, úgy hogy napokig meglátszottak a kék és vörös foltok. Julius hó 8-án a katona egy hiányzó gombbal jelent meg a szemlén, mert nem volt ideje, hogy fölvarrja. Tourbier a legény szobájába ment s ott, hogy dolga legyen, levágta ruhájáról az összes gombokat, letépte kabátját, összetépte ingét és föl vágta ruhájának bélését. Azután többször felpofozta a katonát. Másnap a katona nem tudta kisöpörni a szobáját, mert a ruhájával kellett bájlódni, mire az altiszt oldalfegyverével végig vágott rajta. A katona, aki hónapokon át tűrte a méltatlan kínzásokat, végre panaszra ment. Mikor ezt Tourbier meghallotta, így szolt hozzá:

— Ha elítélnék, meg kell hálnod te kutya, mert agyonütlek a szobádban.

A katonai bíróság tárgyalásán a vád képviselője hat hónapi börtönt indítványozott, a bíróság a vádindítvány mellőzésével kilencz hónapi börtönre ítélte a kegyetlen altisztet.

Gyilkos vadorzó. Doboz község határán híres orvvadász volt Komáromy Gábor, aki vadorzás miatt már három ízben szenvedett hosszabb-rövidebb tartamu fogságot. Egyszer egy karesu, csinos, őzike akadt az útjába, a Kárnyáczky Lajos tüzesszemű fiatal felesége. Célba vette és szívesen találta. A menyecske végtelen szerelemre gyuladet íránta és nem egyszer adott azon óhajlásának kifejezést, vajha az urától megszabadulhatna, hogy zavartalan, csupán szerelmének

élhetne. Végre is megfogamzott agyában a férjgyilkosság borzasztó gondolata. Egyedül nem merete megtenni, kedvesét igyekezett tehát rábírní a gyilkosság elkövetésére. Komáromy sokáig habozott, de végre az aszszony hosszas unszolására beleegyezett a tervbe. Ez évi január 27-én beállított Kárnyáczyhoz:

— Nem jönne velem özlesre? A Körös-gáton tömérdek őz futkos. elejthetünk egy-kettőt.

Kárnyáczy beleegyezett és éjféltában lopva megindultak a Körösgát felé. Alig voltak a falutól néhány kilométernyire, a hátul haladó Komáromy nesztelenül levett válláról fegyverét s a gyanutlan lépkedő Kárnyáczy hátába lőtt, aki a havas gáton nyomban kiszenvedett.

A faluban csakhamar hire futamodott a gyilkosságnak és mivel az egész falu tudott a viszonyról, a gyilkosok után nem sokáig kellett kutatnia a csendőrségnek.

A gyulai törvényszék esküdtbirósága Komáromy Gábort gyilkosság büntette miatt 15 esztendei Kárnyáczynté pedig felbujtás miatt életfogytig tartó fegházra ítélte. A védők semmiségi panasszal éltek, amelyet a kir. Kuria szüneti tanácsa Hammersberg Jenő koronaügyész indítványára elutasított.

Napernyők kutyák számára. Párisban egy idő óta kalappal védik a lovakat a napsugár ellen. Brüsszelben a francia ötlet megmódosított utánzásra talált. Itt ugyanis a járomba fogott kutyákat védelmezik a napsugár tikkasztó forrósága ellen, de nem kalapokkal, hanem napernyőkkel. Az ötlet a brüsszeli tejárú asszonyoktól származik és dicséri a gyakorlati érzéküket. Bizonyos, hogy a sokkal nyugodtabb mozgású lovak inkább viselhetnek kalapot, mint a kutyák. Ezeknél a mozgékonyaság, az örökös jobbra-balra fordítása a fejnek kizárja a kalapviseletet vagy legalább is célszerűtlenné teszi azt. Ezt bizonyította be az a néhány főpróba, mely a napernyők árnyékában a brüsszeli tejes asszonyok teherhúzó kutyái egészen jól érzik magukat és a kutyafogatok fölött alkalmazott napernyők állítólag egészen jól festenek.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

PÁLYÁZAT.

Az alulírt m. kir. főerdőhivatal kerületében megüresedett 7 (hét) III-ad osztályu erdőőri és 3 (három) illetve kinevezés esetén 6 (hat) II-od osztályu erdőlegényi állásra 600 korona, illetve 400 korona évi fizetéssel, illetve szegődménydíjjal és az egyéb állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az erdőőri állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879 évi XXXI. t.-cz. 37 §-ban követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezenfelül ép és erős testalkatukat különösen jó látó, halló és beszélő képességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvéd törzssorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, továbbá erkölcsi bizonyítvánnyal és a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való birását okmányokkal igazolják.

Az így felszerelt, sajátkezűleg irt kérvények folyó évi augusztus hó 31-ig az alulírt m. kir. főerdőhivatalnál pályázók előjáró hatóságaik, esetleg illetékes szolgabírói hivatalaik útján nyújtandók be.

Hiányosan felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak. - - Ungvárt. 1901 évi július hó 14-én M. kir. főerdőhivatal.

PÁLYÁZAT ERDŐŐRI ÁLLÁSRA.

Szeged szab. kir. városnál elhalálozás folytán megüresedett 720 K törzsfizetés és szabályrendeletileg megállapított mellékilletményekkel javadalmazott városi erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állásért pályázóktól megkívántatnak a törvényben előirt kellékek. Az állás folyó évi október hó 15-éig feltétlenül elfoglalandó.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy a kellő okmányokkal felszerelt s sajátkezűleg irt kérvényeiket f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. u. 5 órájáig Szeged város polgármesteri hivatalánál nyujtsák be.

Zombory Antal,
h. polgármester.

Őszi vetésre
mindennemű erdészeti magot ★ ★ ★ ★ ★
kocsányos és kocsánytalan
VALÓDI SLAVONIAI
TÖLGYMAKKOT
szokott jó minőségben szállít a
MAGYAR FENYŐMAG-PERGETŐ-GYÁR
FARAGÓ BÉLA Zala-Egerszeg.
Kitüntetve díszoklevél, arany és ezüst érmekkel. Legutóbb a párisi világkiállításon ezüst éremmel.

KÉRELEM!
Tisztelettel kérem hazánk erdészeti altiszt Urait, hogy ha vidékükön vadgesztenyét, fekete- és luczfenyőtobozból legalább 100 metermázsányit kiállítani avagy szállítani tudnának, azt velem tudatni sziveskedjenek. Alapos utbaigazítással szívesen szolgálok.
FARAGÓ BÉLA,
A magyar Fenyőmag-Pergető-Gyár tulajdonosa
Zala-Egerszeg.

TÁBLÁKAT.
Erzsébet emlékfák megjelölésére, Legeltetési és más tilalmi táblákat bármely nyelven, esetleg egyszerre három nyelven is tartós anyagból, lemoshatlan festéssel legjutányosabban készít
Winkler Gusztáv
Szászsebesen.
Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboicsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbén felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGARI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Övjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, mintán jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

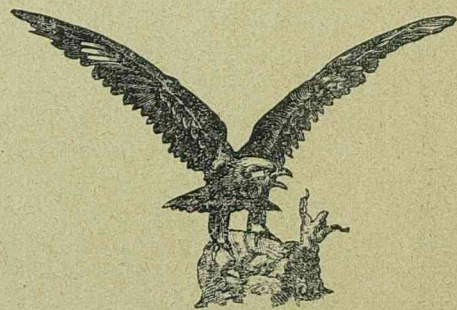
MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szőrmés vadat kitömésre

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászáti képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.